Dosarul nr. **2a-390/24** judecătoria Soroca, sediul central
Judecător D.Brașoveanu

D E C I Z I E
31 octombrie 2024

Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălți
În componenţa
președintele ședinței, judecător Adriana Garbuz
judecători Iulia Grosu Svetlana Șleahtițki
grefier Lilia Burlacu

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 17.10.2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Malear Irina, persoană interesată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică

A c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

La 07 iulie 2023, reclamantul Malear Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la constatarea faptului de valoare juridică, stagiu de cotizare.

În motivarea acțiunii a invocat că, s-a născut la ***** şi la ***** a absolvit Institutul Comercial Economic *****. Activitate sa de muncă a decurs în mai multe instituții şi organizații până la atingerea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă. Prin decizia CTAS Soroca numărul deciziei 21/2023/22418 i s-a stabilit pensia pentru limită de vârstă în mărime de 4 045, 98 lei.

La calcularea pensiei pentru limită de vârstă nu s-a luat în considerație perioada de activitate a reclamantei de la 14.07.1987 până la 14.02.1996 unde a activat la Sorokskii raipotrebsoiuz, ulterior redenumit Asociația de Consum URECOOP Soroca. La calcularea pensiei pentru limită de vârstă de către specialiștii CTAS Soroca această perioadă de activitate nu s-a luat în considerație dat fiind faptul că, la URECOOP Soroca nu s-au păstrat listele de predare primire a documentației şi nu au fost transmise toate cărțile de ordine pe secția de cadre şi cărțile de salariu pentru anii 1987- 1996 unde ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea şi eliberarea din funcție şi calcularea salariului pe care îl primea.

S-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale, nefiind de acord cu decizia luată de CTAS Soroca şi ca urmare, i-au răspuns că, carnetul de muncă conține devieri de la cerințele prevăzute de legislația privind completarea carnetului de muncă în vigoare la momentul completării, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate din cadrul Urecoop Soroca, deoarece sunt corectări în anul eliberării cât şi în anul emiterii ordinului de eliberare.

Faptul că, a activat în organizația Сорокский райпотребсоюз, ulterior URECOOP Soroca o pot confirma persoanele de la conducere din acea perioadă, solicită citarea lor în şedinţa de judecată în calitate de martori.

Indică că o altă posibilitate de a restabili şi a corecta înscrierile în carnetul meu de muncă ce ţine de anul eliberării şi anul emiterii ordinului de eliberare de la Urecoop Soroca nu are, în carnetul de muncă înscrierile respective există, însă în conținutul lor au fost admise defecte, care nu pot fi corectate.

Solicită a constata faptul cu valoare juridică că, a activat în perioada 14.07.1987-14.02.1996 în cadrul Сорокский райпотребсоюз, ulterior URECOOP Soroca pentru includere perioadei vizate în stagiul de cotizare pentru recalcularea pensiei pentru limită de vârstă inclusiv, 14.07.1987- 10.09. 1988- economist secția planificare, 10.09.1988-25.10.1993-economist superior secția planificare, 25.10.1993- 12.09.1994- economist la stația de informație, 12.09.1994-13.03. 1995- şefa secției planificare, 13.03.1995-14.02.1996- economist URECOOP categoria I.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 28.09.2023, acțiunea civilă a fost admisă, s-a constatat faptul că, Malear Irina, a activat în perioada 14.07.1987 – 14.02.1996 în cadrul Сорокский Райпотребсоюз, ulterior URECOOP Soroca.

Solicitarea apelantului:

La data de 26.10.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea să fie respinsă integral.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum sa menționat supra, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cererea de apel la 26.10.2023, prin intermediul poștei electronice, contestând hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești), dispozitivul căreia a fost pronunțat la 28.09.2023. Astfel, Colegiul atestă și constată că, apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului apelantul a invocat că, nu au fost luate în consideraţie argumentările persoanei interesate expuse în demers, care a solicitat scoaterea cererii de pe rol. Susține că legiuitorul este unica autoritate care are dreptul de a stabili condiții specifice de constatare a faptelor care ar valoare juridică, respectiv apreciază critic poziția instanței de fond privind admiterea acțiunii civile.

Apelantul consideră cerința privind constatarea activității intimatei în perioada anilor 14.07.1987 – 14.02.1996 în cadrul Сорокский райпотребсоюз, motiv din care solicită respingerea acțiunii.

Apelantul menționează faptul că, la data de 15.03.2023 petiţionarei i-a fost stabilită pensie pentru limită de vârstă, iar în stagiul de cotizare au fost incluse toate perioadele de activitate confirmate prin acte prezentate de petent şi prin datele reflectate în contul personal de asigurări sociale de stat.

Totodată, în cazul în care petiţionara nu era de acord cu decizia privind stabilirea pensie pentru limită de vârstă de către Casa Teritorială de Asigurări Socială Soroca, şi cu cuantumul pensiei, urmează ca în conformitate cu art. 40 alin. (1) al Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, s-o conteste printr-o cerere prealabilă la CNAS.

Iar, conform art. 40 alin. (2) al Legii nr.156/1998, în caz de dezacord cu decizia CNAS asupra cererii prealabile, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrativ competentă.

Susține că, este cert faptul că, intimata prin cerinţa de constatare a perioadelor de activitate urmărește scopul confirmării stagiului de cotizare în vederea recalculării pensiei pentru limită de vârstă în baza unui act judecătoresc şi ulterior obligarea Casei Naţionale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia intimatei în baza stagiului de cotizare confirmat printr-un act judecătoresc.

Consideră că, în asemenea circumstanţe din start se constată existenţa unui litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti şi se impune scoaterea cererii de pe rol, or, conform art. 267 lit. l) Cod procedură civilă, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care la examinarea cauzei în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

Menționează și prevederile art. 51 alin. (1) Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenţei individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. (2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menţionat la alin. (1) se stabileşte de către Guvern.

În conformitate cu prevederile pct. 69 a HG nr. 165/2017, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenţei individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

Punctul 70 a HG nr. 165/2017, stipulează că actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct. 69 alineatul întâi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

Conform pct. 82 al regulamentului menţionat supra, documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare trebuie să fie confirmate prin semnătura conducătorilor şi ştampila întreprinderii, organizaţiei (secţiilor de cadre).

În asemenea circumstanţe şi ţinând cont de prevederile art. 281 alin. (2) Cod de procedură civilă, cu referire la cauzele care pot fi constatate de instanţa de judecată în procedură specială, apelantul conchide că, chestiunea constatării faptului că Malear Irina a activat în perioada anilor 14.07.1987-14.02.1996, la Сорокский райпотребсоюз, nu poate fi obiect de constatare a faptului care are valoare juridică, or, perioadele de activitate care se iau în considerare la confirmarea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, se calculează şi se confirmă conform normelor relevate supra şi nicidecum nu poate fi constatat în sensul solicitat.

Consideră că, cerinţa de constatare a perioadei de activitate a lui Malear Irina, este nemotivată, impunându-se soluţia instanţei de judecată de respingerea a acesteia ca fiind neîntemeiată.

În concluzie, apelantul menționează că, instanţa de fond nu a elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, a aplicat eronat normele de

drept material şi prin urmare solicităm instanţei de apel admiterea cererii în sensul formulat, casarea hotărârii primei instanţei şi emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată, ce ţine de constatarea faptului că Malear Iriana, a activat în perioada anilor 14.07.1987-14.02.1996, la Сорокский райпотребсоюз, să fie scoasă de pe rol sau să fie respinsă ca neîntemeiată.

Intimata Malear Irina reprezentată de avocatul Soficiuc Marcel a depus referință la cererea de apel, în care a invocat că, procedura specială reprezintă un fel de procedură, în cadrul căreia se examinează pricinile civile privind constatarea în ordine judiciară a faptelor care au valoare juridică, privind confirmarea existenţei sau inexistenţei unui drept incontestabil realizarea căruia fără o asemenea confirmare nu este posibilă.

Conform art. 282 CPC, indiferent de natura faptului a cărei constatare se cere, trebuie respectate cumulativ următoarele condiţii: a) Faptul respectiv generează în virtutea legii, următoarele efecte juridice : apariţia, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau reale a petiţionarului; b) Petiţionarul nu are altă posibilitate de a obţine sau de a restabili actele care ar certifica actul juridic a cărei constatare se solicită. Aceasta poate fi rezultatul lipsei ordinii de înregistrare a faptului sau a nerespectării regulilor de înregistrare a faptului. Prin imposibilitatea de a primi documentul se înţelege şi cazul în care documentul care confirmă faptul în realitate există, însă în conţinutul lui au fost admise defecte sau inexactităţi, care nu pot fi corectate şi, implifcit, documentul este lipsit de putere probantă. Prin imposibilitatea de a reconstitui documentul se înţelege că, organul corespunzător este lipsit de posibilitatea de a corecta documentul respectiv. c) Constatarea faptului nu este legată de soluţionarea unui litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

Prin decizia CTAS Soroca cu nr. deciziei21/2023/22418 i s- a stabilit pensia pentru limită de vârstă în mărime de 4045, 98 lei, în calcul pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă nu s- a luat în consideraţie perioada de 14.07.1987- 14.02.1996 unde, petiţionara a activat la Сорокский райпотребсоюз, ulterior redenumit URECOOP Soroca.

Motivul neincluderii în calcul acestei perioade a fost că, la URECOOP Soroca nu s- au păstrat listele de predare-primire a documentaţiei şi nu au fost transmise toate ordinele şi cărţile de ordine pe secţia de cadre şi cărţile de salariu pentru anii 1987-1996 unde, ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea şi eliberarea din funcţie şi calcularea salariului pe care l-a primit.

Menționează că s-a adresat la CNAS, nefiind de acord cu decizia luată de CTAS Soroca şi ca urmare, a primi răspuns că, carnetul ei de muncă conţine devieri de la cerinţele prevăzută de legislaţia privind completarea carnetului de muncă în vigoare la momentul completării, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate la URECOOP Soroca, deoarece sunt corectări în anul eliberării cât şi în anul emiterii ordinului de eliberare.

Argumentul apelantului, că cererea înaintată de petiţionară nu urma să fie examinată în procedură specială, constatarea faptului este legată de soluţionarea unui litigiu de drept, nu este relevant şi nu urmează a fi luat în consideraţie de instanţa de apel din următoarele considerente.

La 24 martie 2023 petiţionara s-a adresat la Cooperativa raională de consum „Universalcoop” cu cerere de eliberare a extraselor din ordinele de ahgajare şi eliberare sau certificatul de salariu ce a fost calculat pe perioada anilor 1987- 1996 pentru activitatea de muncă în cadrul Сорокский райпотребсоюз şi URECOOP Soroca şi, i s-a comunicat că, conform listelor de predare- primire a documentaţiei la păstrare în arhiva cooperativei nu au fost transmise toate cărţile de ordine pe secţia de cadre şi cărţile de salariu pentru anii 1987-1996 unde a fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea şi eliberarea din funcţie precum şi calcularea salariului.

La cererea adresată CNAS privind corectitudinea calculării pensiei pentru limită de vârstă, petiţionarei i s- a comunicat că, înscrierea nr. 8 din carnetul de muncă seria LT nr. 1220035 pag. 6-7 conţine devieri de la cerinţele prevăzute de lege privind completarea carnetului de muncă în vigoare la momentul completării, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate din cadrul URECOOP Soroca, deoarece sunt corectări în anul eliberării cât şi anul emiterii ordinului de eliberare. Astfel, pentru includerea perioadei vizate în stagiul de cotizare urmează a fi prezentat extras din ordinul de eliberare sau certificat cu privire la salariul beneficiat în această perioadă.

O altă posibilitate de a restabili şi a corecta înscrierile în carnetul de muncă a petiţionarei ce ţine de anul angajării şi eliberării, salariul pe care 1-a primit la URECOOP Soroca nu e posibilă, în carnetul de muncă înscrierile respective există, însă, în conţinutul lor au fost admise defecte, care nu pot fi corectate, or, organul care a efectuat înscrierile în carnetul de muncă a petiţionarei nu are posibilitatea de a corecta înscrierile efectuate.

Conform Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 07.07.2008 „ Cu privire la practica judiciară cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică ” p. 4 şi 5 se indică că, faptele care au valoare juridică enumerate în art. 281 alin. (2) Cod de procedură civilă, de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor patrimoniale şi nepatrimoniale ale persoanelor nu sunt exhaustive; instanţele judecătoreşti sunt competente, de asemenea, să examineze cererile despre constatarea vechimii de muncă pentru stabilirea pensiei.

Conform p. 6 a Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 07.07.2008 „ Cu privire la practica judiciară cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică ” , la primirea cererilor de constatare a faptelor care au valoare juridică, instanţele judecătoreşti vor solicita de la petiţionari prezentarea probelor (înscrisurilor) care confirmă imposibilitatea primirii sau reconstituirii documentelor care confirmă faptul concret.

Prin imposibilitatea de a obţine sau a primi documentele care confirmă faptul în realitate există, însă în conţinutul lui au fost admise defecte sau inexactităţi, care îl privează de semnificaţia probantă, corectarea cărora e imposibilă.

Din considerentele menţionate, și reieșind din argumentele invocate, solicită respingerea cererii de apel depusă de CNAS cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

În ședința instanței de apel apelantul Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a prezentat, procedura citării legale a fost respectată. Astfel, apelantul a fost citat prin intermediul poștei electronice. În conformitate cu art. 105 alin. (1^1) CPC, Citaţia sau înştiinţarea se expediază autorităţilor publice, persoanelor juridice de drept privat şi avocaţilor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte. (...).

Astfel, Colegiul civil conducându-se de prevederile art. 379 alin. (2) CPC, și având în vedere că apelantul a fost citat legal, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Intimata Malear Irina a solicitat respingerea apelului, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din17.10.2023.

Reprezentantul intimatei avocatul Soficiuc Marcel a solicitat respingerea apelului pe motivele expuse în referință cu menținerea hotărârii fără modificări.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii instanţei de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Prima instanţă a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunţat o hotărîre legală şi întemeiată.

La caz, petiționara Malear Irina a solicitat instanței de judecată de a constata faptul cu valoare juridică că, a activat în perioada 14.07.1987-14.02.1996 în cadrul Сорокский райпотребсоюз, ulterior URECOOP Soroca pentru includerea perioadei vizate în stagiul de cotizare pentru recalcularea pensiei pentru limită de vârstă inclusiv, 14.07.1987-10.09. 1988- economist secția planificare, 10.09.1988-25.10.1993-economist superior secția planificare, 25.10.1993- 12.09.1994- economist la stația de informație, 12.09.1994-13.03. 1995- şefa secției planificare, 13.03.1995- 14.02.1996- economist URECOOP categoria I.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii cererii formulate de petiționara Malear Irina.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei de fond în raport cu criticile formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălți conchide că soluţia instanţei de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

La caz, Colegiul constată că instanța de fond corect a determinat faptul că argumentele expuse de petiționară în cererea înaintată sunt întemeiate, având suport probator și servesc drept temei de admitere a cererii.

Potrivit art. 5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art. 279 alin. (1) lit. a) CPC, instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

Potrivit art. 282 alin. (1) lit. a), b) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariţia, modificarea sau încetarea unor drepturi personale

sau patrimoniale ale petiționarului; b) petiţionarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită.

Potrivit art. 281 alin. (1), (2) lit. n) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească constată faptele de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice şi ale organizaţiilor. Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate: alte fapte cu valoare juridică.

În sensul normelor enunțate se reține că, în speță este important de observat că procedurii speciale îi sunt caracteristice anumite trăsături, care o deosebesc de alte feluri de proceduri judiciare civile.

Astfel, la examinarea cauzelor în procedură specială, alături de regulile generale ale procedurii judiciare civile, se aplică şi norme procesuale speciale, care reflectă specificul examinării fiecărei categorii de cauze ale procedurii speciale. Totuși, procedura specială este indisolubil legată de celelalte feluri de proceduri judiciare civile. Aceasta decurge din principiile comune care reglementează ordinea de examinare a cauzelor civile şi care permit stabilirea regulilor generale ale procedurii judiciare civile

Din materialele cauzei rezultă că, petiționara s-a născut la ***** şi la ***** a absolvit Institutul Comercial Economic *****.

Prin decizia CTAS Soroca nr. I-01/10-711 din 15.05.2023 la cererea petiționarei nr. 21/2023/22418 din 20.03.2023 i s- a stabilit pensia pentru limită de vârstă în mărime de 4045, 98 lei (f.d.8).

După cum s-a constatat Malear Irina a indicat că la calcularea pensiei pentru limită de vârstă nu s-a luat în considerație perioada de activitate a reclamantei de la 14.07.1987 până la 14.02.1996 cînd a activat la Sorokskii raipotrebsoiuz, ulterior redenumit Asociaţia de Consum URECOOP Soroca.

Colegiul reține că potrivit răspunsului nr. 23 din 24 martie 2023 de la Cooperativa raională de consum Universalcoop din or. Soroca, la URECOOP Soroca nu s-au păstrat listele de predare primire a documentației şi nu au fost transmise toate cărțile de ordine pe secția de cadre şi cărţile de salariu pentru anii 1987- 1996 unde ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea şi eliberarea din funcţie şi calcularea salariului pe care îl primea.

Colegiul constată că, la 16.05.2023 Malear Irina s-a adresat cu cerere către CNAS privind recalcularea pensiei pentru limita de vârstă cu includerea perioadei de la 14.07.1987 până la 14.02.1996 în stagiul general de muncă.

Potrivit răspunsului CNAS nr. M-1153 din 14.06.2023 Malear Irina a fost informată că din data de 15.03.2023 beneficiază de pensie incompletă pentru limita de vârstă.

Prin același răspuns petiționara a fost informată că pensia pentru limita de vârstă a fost calculată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de 12699,25 lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de 23,6 ani și a constituit 4045,98 lei lunar, care după indexarea cu 15% de la 01.04.2023 constituie 4652,88 lei lunar.

Deoarece, înscrierea nr. 8 din carnetul de muncă ***** la pag. 6-7 conține devieri de la cerințele prevăzute de legislația privind completarea carnetului de muncă în vigoare la momentul completării, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate din

cadrul Urecoop Soroca, deoarece sunt corectări în anul eliberării cât și anul emiterii ordinului de eliberare.

Astfel, CNAS în scrisoare a menționat că, pentru includerea perioadei vizate în stagiul de cotizare urmează a fi prezentat extras din ordinul de eliberare sau certificat cu privire la salariul beneficiat în această perioadă.(f.d.10-11).

Instanța de fond corect a reținut că, din carnetul de muncă de model vechi ***** în special pag.4-7 rezultă că, petiționara, cu începere din data de 14.07.1987, a fost transferată în calitate economist secția planificare, apoi transferată la data de 10.09.1988 în funcția de economist superior iar la data de 25.10.1993 ca economist în secția de informație, 12.09.1994-13.03. 1995- șefa secției planificare, 13.03.1995- 14.02.1996- economist URECOOP categoria I (f.d.7).

În context, reieșind din informația nr. 23 din 24 martie 2023 de la Cooperativa raională de consum „Universalcoop" din or. Soroca, s-a stabilit că conform listelor de predare-primire a documentației la păstrare în arhiva cooperativei, nu au fost transmise toate cărțile de ordine pe secția de cadre și cărțile de salariu pentru anii 1987-1996 pe „Сорокский Райпотребсоюз și Urecoop Soroca", unde ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea și eliberarea din funcție precum și calcularea salariului d-nei Malear Irina.

Reieșind din cele menționate se atestă că, în stagiul de cotizare nu a fost incluse perioadele de activitate în cadrul Сорокский райпотребсоюз, ulterior Cooperativa raională de consum „Universalcoop" din or. Soroca, şi anume: 14.07.1987-14.02.1996.

La caz, urmează a fi reținute prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 165 din 21.03.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor şi modul de confirmarea a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, pct.68,,Stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau alte activităţi care se includ în stagiul de cotizare ori a documentelor eliberate de organizaţiile ierarhic superioare, precum şi de instituţiile de arhivă, iar pct.69 prevede că stagiul de cotizare realizat pînă la introducerea evidenţei individuale de asigurări sociale(pînă la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

Potrivit aceleași Hotărâre la pct.70 se menţionează că ,,Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întîi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă".

În conformitate cu art. 5 alin. 1 al Legii nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive. Instanța reține faptul că reclamanta a anexat la materiale cauzei copia carnetului de muncă unde sunt indicate perioadele de activitate care confirmă cele invocate de reclamantă.

Drept urmare se constată că perioada invocată de către reclamantă pentru care nu poate să prezinte actele necesare pentru confirmarea stagiul de cotizare, care nu a fost inclusă în stagiul de cotizare este perioada de activitate în cadrul Sorokskii raipotrebsoiuz, ulterior redenumit Asociaţia de Consum URECOOP Soroca şi anume: 14.07.1987-14.02.1996, însă actele nu pot fi prezentate nu din vina petiţionarei or instanța a stabilit că potrivit informației nr. 23 din 24 martie 2023 se atestă faptul că în arhiva cooperativei nu au fost transmise toate cărțile de ordine pe secția de cadre şi cărţile de salariu pentru anii 1987-1996 unde ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea şi eliberarea din funcţie şi calcularea salariului pe care îl primea.

Colegiul civil va reține concluzia instanței de fond referitor la faptul că nu pot fi puse la îndoială afirmaţiile petiţionarei cu privire la activitatea sa desfăşurată în calitate de economist la Sorokskii raipotrebsoiuz, ulterior redenumit Asociaţia de Consum URECOOP Soroca, precum şi înscrierilor efectuate în carnetul de muncă seria Nr. 1220035 eliberat la 29.08.1986 cu privire la angajarea şi eliberarea din funcţie a lui Malear Irina.

După cum sa menţionat supra, perioada de activitate a petiţionarei la Sorokskii raipotrebsoiuz este inclusă în carnetul de muncă (f.d.7) însă CNAS a solicitat documente suplimentare pentru confirmarea perioadei date reieşind din faptul că în carnetul de muncă sunt rectificări şi anume la pct.8, anul eliberării și anul emiterii ordinului.

Colegiul reţine că rectificarea dată a fost confirmată prin aplicarea ştampilei, deci nu a fost făcută de altcineva decît de angajator şi că din încsrisuri este clar că corect este anul 1996 (corectat) şi nu 1995 după cum a fost făcută înscrierea iniţială or, la pct.7 este înscrierea de la data de 13.03.1995 iar la pct.9 înscrierea de la 14.02.1996 astfel însrierea la pct.7 la data de 14.02 a fost făcută în anul 1996 dar nu 1995.

Acest fapt a fost confirmat și de declaraţiile martorilor Focșa Leonid și Raicu Ștefan date în ședința de judecată a instanței de fond și anume că, Malear Irina a activat în cadrul cooperativei din anul 1987 și până în anul 1996 și că mai sunt probleme din cauza lipsei informației din arhivă.

Conform prevederilor art. 51 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, (1) stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenţei individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. (2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menţionat la alin.(1) se stabileşte de către Guvern.

Cauza a fost examinată în procedură specială, iar apelantul CNAS a invocat că, la caz se constată existența unui litigiu de drept ce ține de competența instanței judecătorești și se impune scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. l) CPC.

Pe parcursul examinării cauzei CNAS a solicitat scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. l) CPC RM, cerere care corect a fost respinsă or procedura specială reprezintă o procedură în cadrul căreia se examinează cauzele civile privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept incontestabil realizarea căruia fără o asemenea confirmare nu este posibilă. Faptul juridic a cărui constatare se solicită trebuie sî genereze, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariţia, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiţionarului; b) petiţionarul nu are o altă

posibilitate de a obţine sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluţionarea unui litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

După cum s-a constatat motivul neincluderii în calcul a perioadei de 14.07.1987 – 14.02.1996 a fost că la URECOOP Soroca nu s-au păstrat listele de predare-primire a documentației și nu au fost transmise toate ordinele și cărțile de ordine pe secția de cadre și cărțile de salariu pentru anii 1987 – 1996 unde ar fi fost înregistrat ordinul cu privire la angajarea și eliberarea din funcție și calcularea salariului pe care l-a primit.

În același context, petiționara s-a adresa către CNAS, nefiind de acord cu decizia luată de CTAS Soroca și ca urmare, a primit răspuns că carnetul ei de muncă conține devieri de la cerințele prevăzute de legislația privind completarea carnetului de muncă în vigoare la momentul completării, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate la URECOOP Soroca, deoarece sunt corectări în anul eliberării cât și în anul emiterii ordinului de eliberare.

Decizia de stabilire a pensiei nu a fost contestată or, în carnetul de muncă într-adevăr sunt sunt corectări, CNAS fiind în drept să nu i-a în consideraţie perioadele de cotizare care în viziunea lor nu se confirmă însă în cazul în care nu pot fi prezentate documente suplimentare care ar confirma perioada pusă la îndoială, după cum este şi speţa dată, persoana nu are o altă soluţie decît a constata faptul juridic. Între părţi un litigu de drept nu există petioinara acceptînd decizia de stabilire a pensiei. Probabilitatea apariţiei unui litigiu în viitor, după cum se invocă în cererea de apel, nu este temei de a scoate cererea de pe rol.

Colegiul menționează că, faptele care au valoare juridică enumerate în art. 281 alin. (2) CPC, de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale ale persoanelor nu sunt exhaustive, instanțele judecătorești sunt competente, de asemenea să examineze cererile despre constatarea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei.

Corespunzător, în circumstanțele în care potrivit actelor anexate la materialele cauzei se atestă cu certitudine că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procesual, hotărârea este în concordanță cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menţionate şi, având în vedere faptul că hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În temeiul art.385 lit. a), 390 CPC RM colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți

Decide:

Apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se respinge.

Hotărîrea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 17.10.2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Malear Irina, persoană interesată Casa

Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică se menține.

Decizia este definitivă dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecător: Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu Svetlana Șleahtițki